

CRNA GORA
Ministarstvo za ljudska
i manjinska prava

IZVJEŠTAJ

MINISTARSTVA ZA LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA O RADU I STANJU U UPRAVNIM OBLASTIMA ZA 2016. GODINU

Podgorica, mart 2017. godine

I UVOD

1. Osnov za podnošenje Izveštaja

Izveštaj Ministarstva za ljudska i manjinska prava o radu i stanju u upravnim oblastima za 2016. godinu pripremljen je u skladu sa članom 62 Zakona o državnoj upravi („Sl.list RCG“, broj 38/03 i „Sl.list CG“, br. 22/08, 42/11 i 54/16), Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave („Sl. list CG“, br. br. 005/12, 025/12, 044/12, 061/12, 020/13, 017/14, 006/15, 080/15, 35/16, 41/16, 61/16, 73/16 i 3/17), kao i Programom rada Vlade Crne Gore za 2017. godinu.

Izveštaj sadrži prikaz realizacije Programa i zaključaka Vlade Crne Gore iz 2016. godine, izvršavanja zakona i drugih propisa, preduzetih mjera i njihovih rezultata u oblastima za koje je osnovano Ministarstvo.

2. Djelokrug rada

Shodno članu 24 Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave Ministarstvo za ljudska i manjinska prava vrši poslove uprave koji se odnose na: zaštitu ljudskih prava i sloboda, ako ta zaštita nije u nadležnosti drugih ministarstava; zaštitu od diskriminacije; praćenje ostvarivanja i zaštitu prava pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u dijelu nacionalnog, etničkog, kulturnog, jezičkog i vjerskog identiteta; unapređivanje međusobnih odnosa pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica; unapređenje međuetničke tolerancije u Crnoj Gori, kao i uspostavljanje i održavanje nesmetanih kontakata pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica sa građanima i udruženjima van Crne Gore sa kojima imaju zajedničko nacionalno i etničko porijeklo, kulturno - istorijsko nasljeđe kao i vjerska ubjeđenja; odnose države sa vjerskim zajednicama u Crnoj Gori; rodnu ravnopravnost; unapređenje položaja Roma i Egipćana i njihovu integraciju u sve tokove društvenog života; kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost.

3. Unutrašnja organizacija

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva za ljudska i manjinska prava su utvrđene sledeće unutrašnje organizacione jedinice:

- Direktorat za unapređenje i zaštitu ljudskih prava i sloboda;
- Direktorat za unapređenje i zaštitu prava manjinskih naroda i drugih manjinskih zajednica;
- Direktorat za odnose sa vjerskim zajednicama;
- Odeljenje za poslove rodne ravnopravnosti;
- Odeljenje za unapređenje i zaštitu prava Roma i Egipćana;
- Odeljenje za evropske integracije, programiranje i implementaciju EU fondova;
- Kabinet ministra; i
- Služba za opšte poslove i finansije.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji utvrđeno je da poslove iz djelokruga rada Ministarstva obavlja ukupno 37 izvršilaca, dok je u toku 2016. godine pomenute poslove obavljao ministar i 23 službenika i namještenika.

Imajući u vidu djelokrug rada Ministarstva, brojne obaveze koje proizilaze iz evropskih integracija Crne Gore, te nedovoljne kadrovske kapacitete, treba imati u vidu potrebe Ministarstva za ljudska i manjinska prava, u narednom periodu, za jačanjem kadrovskih kapaciteta, odnosno angažman dodatnog stručno-osposobljenog kadra.

II REALIZACIJA AKTIVNOSTI MINISTARSTVA IZ PROGRAMA RADA VLADE ZA 2016. GODINU

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u okviru Programa rada Vlade za 2016. godinu pripremilo je:

1. Ostale obaveze - Tematski dio

-Izveštaj ministarstva iz oblasti politički sistem, unutrašnja i vanjska politika, o radu i stanju u upravnim oblastima za 2015. godinu;

Izveštaj sadrži prikaz izvršavanja zakona i drugih propisa, realizaciju programa i zaključaka Vlade, kao i mjere koje su preduzeli i njihove rezultate.

-Strategija za poboljšanje položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016. - 2020. , s Akcionim planom za 2016. godinu; i

Strategijom je utvrđen značajan broj aktivnosti u cilju veće integracije romske i egipćanske populacije u Crnoj Gori, dok su Akcionim planom utvrđeni nosioci tih aktivnosti, mjere i rokovi za njihovu realizaciju.

-Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom 2017. - 2021. s Akcionim planom za 2017.

Strategijom je utvrđen sistem mjera i aktivnosti koje treba da se sprovedu radi unapređenja i zaštite prava lica sa invaliditetom, zaštite od diskriminacije i promocije jednakosti ovih lica sa drugim licima, dok su Akcionim planom utvrđeni nosioci tih aktivnosti, mjere i rokovi za njihovu realizaciju.

Navedene obaveze su blagovremeno ispunjene.

2. Ostale obaveze - Normativni dio

- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama; i

Predlogom zakona, između ostalog, unaprijeđena su pitanja koja se odnose na osnivanje, finansiranje, osnovne kriterijume raspodjele i kontrole sredstava Fonda za ostvarivanje i zaštitu manjinskih prava, kao i način definisanja osnivanja, djelatnosti i finansiranja Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina, te pitanja koja se odnose na pravni status i položaj manjinskih savjeta. Pomenuti Predlog zakona prilikom prvog glasanja, 29. decembra 2016. godine, u Skupštini Crne Gore nije dobio potrebnu dvotrećinsku većinu, a većinom svih poslanika o istom, u skladu sa Ustavom Crne Gore, Skupština će se izjasniti za najmanje 3 mjeseca, kada je za usvajanje neophodna podrška većine od svih poslanika u Skupštini.

- Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zabrani diskriminacije.

Predlogom Zakona bitno je unaprijeđeno postojeće zakonsko rješenje i izvršeno dodatno usklađivanje postojećih normi sa EU Direktivama. Nacrt Zakona je nakon dobijenih pozitivnih mišljenja svih resornih ministarstva i Sekretarijata za zakonodavstvo, početkom septembra 2016. godine, upućen EK na mišljenje. EK je u drugoj polovini decembra 2016.

godine dostavila komentare na tekst pomenutog predloga zakona iz kojih proizilazi potreba za određenim dodatnim usaglašavanjem.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama je blagovremeno utvrđen, dok Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije nije utvrđen i planiran je za II kvartal 2017. godine.

ZAKLJUČAK:

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je obaveze iz Programa rada Vlade za 2016. godinu ispunilo u procentu od 80% (4R / 1N).

III REALIZACIJA AKTIVNOSTI MINISTARSTVA U PROCESU PREGOVORA S EU

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava implementira mjere iz Akcionih planova za pregovaračko poglavlje 19 – Socijalna politika i zapošljavanje i pregovaračko poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava. Ministarstvo je, u za to predviđenim rokovima, pravovremeno slalo informacije o implementaciji predviđenih mjera u ovim poglavljima, kao i informacije koje su inkorporirane u relevantne izvještaje, uključujući i periodične izvještaje, koji se šalju kao prilog za Izveštaj o napretku.

- Analiza usklađenosti zakonodavstva u Crnoj Gori sa Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom i Konvencijom UN o pravima lica sa invaliditetom, sa preporukama za harmonizaciju”.

Vlada Crne Gore usvojila je pomenutu Analizu 22. septembra 2016. godine. Analizom je pokriveno trinaest oblasti zakonskog regulisanja pitanja osoba sa invaliditetom i definisane preporuke za uskladjivanje cca 60 zakona.

- Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2017-2021. sa Akcionim planom 2017-2018 godine.

Strategiju sa Akcionim planom Vlada Crne Gore je usvojila 15. decembra 2016. godine. Ovo je prvi strateški dokument kojim se definišu mjere i aktivnosti za obezbjeđivanje potpune zaštita od diskriminacije lica sa invaliditetom i uživanje jednakih prava u svim oblastima života.

- Edukacije iz oblasti antidiskriminatornog ponašanja.

U okviru Plana implementacije antidiskriminatornog zakonodavstva, Planom edukacije za 2016. godinu obuhvaćeni su predstavnici svih centara za socijalni rad i ustanova socijalne zaštite u Crnoj Gori, kao ciljna grupa koja ima neposredne kontakte sa slučajevima diskriminacije. U 2016. godini "Nastavni plan edukacije" je proširen na ukupno šest seminara + šest radionica.

- Medijska kampanja o zabrani diskriminacije i afirmaciji antidiskriminatornog ponašanja, pod sloganom „Ima li razlike? – Podrži jednakost“.

Kampanja je imala za cilj podizanje nivoa svijesti opšte populacije prema diskriminaciji, stvaranje tolerantnog okruženja i senzibilisanje javnosti posebno prema osobama sa invaliditetom, LGBT populaciji i Romima.

- Izveštaj o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba za period 2013-2018 2015. i Plan rada za 2016.

- Potpisani Sporazumi o saradnji o mjerama u borbi protiv diskriminacije po osnovu seksualne orijentacije ili rodnog identiteta i promociji tolerancije prema LGBT osobama.

Sporazumi o saradnji o mjerama u borbi protiv diskriminacije po osnovu seksualne orijentacije ili rodnog identiteta i promociji tolerancije prema LGBT osobama potpisani su sa još pet opština: Nikšić, Berane, Danilovgrad, Kolašin i Mojkovac. Time je, do sada, potpisano ukupno 14 Memoranduma sa lokalnim samoupravama u Crnoj Gori.

- Organizovana je obuka na temu "Iskustva i prakse implementacije zakona o istopolnim zajednicama".

U saradnji sa Savjetom Evrope (u okviru projekta PREDIM), 9. i 10. juna 2016. godine, organizovana je obuka na temu "Iskustva i prakse implementacije zakona o istopolnim zajednicama", koja je bila namijenjena predstavnicima onih institucija čije je učešće očekivano u izradi budućeg zakona koji će regulisati pitanje istopolnih zajednica, kao i predstavnicima medija, kako bi na senzibilisan i adekvatan način izvještavali o procesu unapređenja crnogorskog zakonodavstva u oblasti LGBT prava.

- U saradnji sa NVO Queer Montenegro i NVO Juventas tokom juna/jula 2016. godine organizovane panel diskusije.

Organizovano 9 panel diskusija u 9 crnogorskih gradova (Nikšić, Bar, Podgorica, Cetinje, Budva, Herceg Novi, Bijelo polje, Ulcinj i Kotor) na temu „Doprinos unapređenju kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori“. Paneli su okupili predstavnike lokalnih institucija/ustanova (tužilaštvo, sudovi, policija, škole, fakulteti, zdravstvene ustanove, centri za socijalni rad) i NVO-a iz 15 crnogorskih gradova koje se bave zaštitom ljudskih prava.

- Realizovana je studijska posjeta Bolonji (Italija).

U novembru 2016. godine realizovana je studijska posjeta Bolonji (Italija), jednom od evropskih gradova sa "Dugine mape gradova Evrope", sa ciljem učenja o saradnji lokalnih vlasti sa LGBT zajednicom. Učesnici studijske posjete su bili predstavnici 5 lokalnih samouprava (Nikšić, Herceg Novi, Pljevlja, Plav i Ulcinj), predstavnik NVO i dva predstavnika Ministarstva.

- Analiza modela zakona o registrovanom partnerstvu.

Pripremljena je Analiza modela zakona o registrovanom partnerstvu, kao pretpostavke za definisanje političkih uslova kod izbora modela koji najbolje odgovara crnogorskim uslovima. Pored postojeće normative prakse zemalja EU, sa posebnim osvrtom na iskustvo Danske, Holandije i Francuske razmotreno je i iskustvo zemalja regiona, odonosno Hrvatske i Slovenije, ali i postojeći normativni okvir u Crnoj Gori, kao kontekst u kome se ima donijeti i primijeniti budući Zakon o registrovanom partnerstvu.

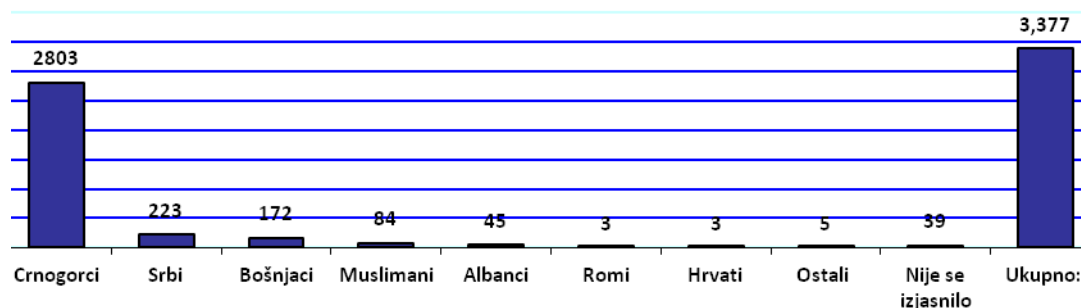
- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama.

- Istraživanje o zastupljenosti manjina u Upravi policije.

Na dostavljeni upitnik od 3858 zaposlenih, na upitnik je odgovorilo 3377 zaposlenih ili 87,53%, što predstavlja visok procenat odgovara, odnosno ukazuje na relevantnost ovih podataka. U nacionalnom smislu, zaposleni su se izjasnili kao: Crnogorci 2803 (83,00%), Srbi 223 (6,60%), Bošnjaci 172 (5,09%), Muslimani 84 (2,49%), Albanci 45 (1,33%), Romi 3 (0,09%), Hrvati 3 (0,09 %), ostali 5 (0,15%), dok njih 39 (1,15%) se nije izjasnilo o nacionalnoj pripadnosti.

Takođe, ovim istraživanjem dobijeni su podaci i o polnoj, starosnoj, obrazovnoj i dr. strukturi zaposlenih.

Nacionalna struktura zaposlenih u Upravi policije

- Podrška opštinama u cilju jačanja politike rodne ravnopravnosti na lokalnom nivou.

U 2016, dvije opštine su donijele Odluku o rodnoj ravnopravnosti, dok je u jednoj formiran Savjet za rodnu ravnopravnost. Formirana mreža koordinatora-ki na lokalnom nivou je bila vrlo aktivna i u 2016. godini i ona broji 21 član/icu. Dosadašnji rezultati sprovođenja politike rodne ravnopravnosti, ukazuju na sljedeće: Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je u saradnji sa OEBS-om potpisalo memorandume u saradnji sa sve 23 opštine u Crnoj Gori. Od toga, u 11 opština uljučujući i Glavni grad Podgoricu, postoje lokalni akcioni planovi za rodnu ravnopravnost. U 12 opština formirani su savjeti za rodnu ravnopravnost, a pet opština ima kancelarije za rodnu ravnopravnost. Šest opština je budžetski pozicioniralo sredstva za implementaciju politike rodne ravnopravnosti u okviru svojih budžeta. U 15 opština donešene su Odluke o rodnoj ravnopravnosti. U četiri opštine imamo žene na funkciji predsjednice opštine, a u sedam opština su na funkciji potpredsjednica opština, dok su u dvije opštine žene na funkciji predsjednice skupštine opštine. U četiri lokalna parlamenta je zastupljenost žene preko 32% , dok je na nivou ostalih opština taj procenat oko 26%. U saradnji sa Misijom OEBS-a, u martu 2016. godine, održan je sastanak sa predstavnicima/ama lokalnih samouprava u Crnoj Gori i mrežom koordinatora/ki za rodnu ravnopravnost – 22 učesnika/ce. Takođe je 29. i 30. septembra 2016., organizovan trening za novoimenovane koordinate/ke u oblasti rodne ravnopravnosti na lokalnom nivou.

- Obilježavanje kampanje „16 dana aktivizma borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici“.

U saradnji sa Misijom OEBS-a u Podgorici je 25. novembra 2016. organizovana je konferenciju povodom Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, što je bio i

uvod u početak globalne kampanje „16 dana aktivizma u borbi protiv nasilja nad ženama“. Konferencija je okupila 50 učesnika/ca. Na konferenciji je predstavljen spot o rodno zasnovanom nasilju, pa je tokom trajanja kampanje na crnogorskim TV stanicama (ukupno 12) emitovani su video klipovi sa porukama o rodno zasnovanom nasilju, trajanja oko 20 sekundi – spotovi su bili izrađeni na crnogorskom, albanskom i engleskom jeziku. Tokom kampanje, decembra 8. i 9. 2016. godine, organizovana je i dvodnevna radionica za koordinate/ke za rodnu ravnopravnost iz lokalnih opština na kojoj je predstavljen Nacrt analize efekata potpisivanja Memoranduma o saradnji za oblast rodne ravnopravnosti u crnogorskim opštinama.

- Radionica na temu „Rodna ravnopravnost u medijima u Crnoj Gori“.

U januaru 2016. godine, u saradnji sa TAIEX programom Evropske komisije, održana je jednodnevna radionica na temu „Rodna ravnopravnost u medijima u Crnoj Gori“, u Podgorici, za 40 učesnika/ca – predstavnika/ca medija u Crnoj Gori. Radionica na pomenutu temu organizovana je i 7. decembra 2016. godine, u cilju predstavljanja primjene Zakona o rodnoj ravnopravnosti, rodnog aspekta medija i principa rodne ravnopravnosti za predstavnike/ce medija.

- Jednodnevni seminar na temu rodna ravnopravnost u obrazovanju sa posebnim osvrtom na rodno zasnovano nasilje.

U saradnji sa Zavodom za školstvo, 17. maja 2016. godine, organizovan jednodnevni seminar na temu rodna ravnopravnost u obrazovanju sa posebnim osvrtom na rodno zasnovano nasilje. Ciljna grupa bili/e su nastavnici/e različitih struka osnovnih i srednjih škola, posebno nastavnici/e građanskog vaspitanja/obrazovanja - broj učesnika/ca: 35.

- Dvodnevna obuka o nasilju u porodici i nasilju nad ženama za sudije/tkinje sudova za prekršaje u Crnoj Gori i predstavnike/ce Uprave policije. Na osnovu revidiranog Programa obuke za nosioce/teljke pravosudnih funkcija i policijske službenike/ce na temu nasilja koji je pripremio NVO "Centar za ženska prava" u saradnji sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava sprovedena je prva dvodnevna obuka o nasilju u porodici i nasilju nad ženama za sudije/tkinje sudova za prekršaje u Crnoj Gori i predstavnike/ce Uprave policije, 28 i 29. decembra 2016. godine, u Podgorici. Obuka je organizovana uz podršku Vrhovnog suda Crne Gore, UNDP- a i UNICEF-a i uz podršku Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, koji je odobrio ovaj program i uvrstio ga u redovnu obuku predstavnika/ca pravosuđa. Obuku za policijske službenike je podržala Ambasada SAD u Podgorici.

- Memorandum o međusobnoj saradnji u oblasti prevencije i pružanja pomoći i zaštite potencijalnim žrtvama i žrtvama trgovine ljudima u Crnoj Gori.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Kancelarija za borbu protiv trgovine ljudima i nevladina organizacija „Crnogorski ženski lobi“ su potpisali Memorandum o međusobnoj saradnji u oblasti prevencije i pružanja pomoći i zaštite potencijalnim žrtvama i žrtvama trgovine ljudima u Crnoj Gori 24. maja 2016. godine.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i NVO "Centar za ženska prava" su 22. jula 2016. godine potpisali Memorandum o intenziviranju saradnje u cilju preduzimanja daljih

strateških mjera za osiguranje prevencije nasilja u porodici i nasilja nad ženama, te obezbjeđivanja kvalitetnih, djelotvornih i kredibilnih mehanizama zaštite žrtava nasilja i efikasnog gonjenja počinitelaca u cilju smanjenja tolerancije nasilja.

- Projekat "Izgradnja igrališta u skloništu za žene i djecu žrtve nasilja".

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava podržalo je projekat "Izgradnja igrališta u skloništu za žene i djecu žrtve nasilja", sproveden od strane SOS telefona za žene i djecu žrtve nasilja – Nikšić, uz finansijsku podršku Ambasade Republike Poljske. Projekat doprinosi unapređenju uslova za bezbjedan i kvalitetan boravak djece i žena u SOS skloništu za žene i djecu žrtve nasilja u Nikšiću. U okviru projekta je 26. septembra 2016. godine otvoreno igralište.

- Strategija za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016-2020. i Akcioni plan za sprovođenje Strategije za 2016. godinu.

- Edukacija i kampanje o zaštiti od nasilja nad ženama i u porodici, i problemu maloljetničkih prisilnih brakova među romskom i egipćanskom populacijom.

U saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, Kancelarijom za borbu protiv trgovine ljudima, lokalnim samoupravama i romskim i egipćanskim nevladinim organizacijama tokom 2016. organizovane su kampanje u romskim naseljima o problemu nasilja nad ženama i prisilnim brakovima među romskom i egipćanskom populacijom u sledećim crnogorskim gradovima: Herceg Novi, Tivat, Budva, Kotor, Cetinje, Berane, Bijelo Polje, Nikšić i Podgorica.

U saradnji sa već pomenutim akterima, organizovane su i edukativne radionice namijenjene roditeljima romske i egipćanske djece, djeci, romskim aktivistkinjama, službenicima/službenicama državne uprave o zaštiti od nasilja u porodici i maloljetničkim i/ili prisilnim brakovima među romskom i egipćanskom populacijom. Edukativne aktivnosti sprovedene su takođe u već pomenutih devet gradova: Herceg Novi, Tivat, Budva, Kotor, Cetinje, Berane, Bijelo Polje, Nikšić i Podgorica. Ove radionice su pohađale preko 200 učesnika/ca, koja su prisustvovala tokom obuka.

- Javni čas u Osnovnoj školi „Božidar Vuković Podgoričanin“.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava organizovalo je Javni čas u Osnovnoj školi „Božidar Vuković Podgoričanin“, uz saglasnost Ministarstva prosvjete, na temu sprječavanja sklapanja prisilnih brakova sa akcentom na romsku i egipćansku populaciju

- Organizovanje edukativnih radionica za pripadnice manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, sa naglaskom na pripadnice romske i egipćanske populacije, u cilju osnaživanja za bavljenje politikom.

U Podgorici je 28. decembra 2016. godine u organizaciji Ministarstva za ljudska i manjinska prava održana radionica na temu: Edukacija za mlade pripadnike/ce nacionalnih manjina i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, prvenstveno Romkinja i Egipćanki kako bi se osnažili/e za bavljenje politikom.

- Implementacija projekta IPA 2014 - „Podrška antidiskriminacionim i politikama rodne ravnopravnosti“.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je korisnik projekta IPA 2014 – „Podrška antidiskriminacionim i politikama rodne ravnopravnosti“, koji implementira kancelarija UNDP-a u Crnoj Gori. Ukupan budžet projekta je 908.000,00 eura, od čega EU učestvuje u finansiranju sa 735.000,00 eura, Vlada Crne Gore sa 100.000,00 eura i UNDP sa 73.000,00 eura. Implementacija projekta je zvanično počela 22. marta 2016. godine, kada održan je prvi sastanak Nadzornog odbora ovog projekta. Nakon toga je 25. aprila 2016. godine potpisan sporazum o zajedničkom finansiranju između Vlade Crne Gore i Programa Ujedinjenih nacija za razvoj – UNDP-a. U projektu je predviđeno 6 segmenata u okviru kojih se sprovode aktivnosti: 1) percepcije diskriminacije i stavovi, 2) osnaživanje institucionalnih kapaciteta za adekvatnu primjenu ljudskih prava i politika rodne ravnopravnosti, 3) nasilje nad ženama i nasilje u porodici, 4) političko osnaživanje žena, 5) žensko preduzetništvo na lokalnom nivou, 6) podizanje nivoa svijesti, rodna ravnopravnost i osnaživanje žena.

Aktivnosti iz projekta: "Podrška antidiskriminacionim i politikama rodne ravnopravnosti - IPA 2014":

Formirana su savjetodavna tijela za praćenje implementacije projekta i održani su sastanci Savjetodavnog odbora za nasilje nad ženama i nasilje u porodici koji čine predstavnici/e relevantnih institucija i NVO sektora koje se bave zaštitom od nasilja i Savjetodavnog odbora za ekonomsko osnaživanje žena u čijem su sastavu predstavnici/e relevantnih institucija i NVO sektora koje se bave pitanjem ekonomskog osnaživanja žena.

U oblasti političkog osnaživanja žena odrađena su četiri seta trodnevni seminara (29. april - 1. maj; 6 - 8 maj; 13 - 15 maj; 27-29 maj) za po dvije parlamentarne političke partije, tj. predstavnice njihovih ženskih grupa, za unapređenje vještina komuniciranja sa javnošću, izgradnje odnosa sa medijima i medijske nastupe. Broj učesnica po seminaru: 50 učesnica.

U junu 2016. godine, organizovana je Svečana akademija povodom obilježavanja 70 godina od dobijanja prava glasa za žene u Crnoj Gori, kao dio aktivnosti u cilju promovisanja političke participacije žena. Ovaj događaj je bio i doprinos obilježavanju decenije obnove nezavisnosti i hiljadu godina državnosti Crne Gore.

U oblasti ekonomskog osnaživanja žena, održani dogovorni sastanci sa predstavnicima opština Podgorica i Nikšić, nakon kojih slijedi detaljna priprema modela podrške preduzetnicama iz ovih opština. Dogovorena je dinamika zajedničkih aktivnosti na osnaživanju lokalnih institucija u opštinama Podgorica i Nikšić, te ženskih kapaciteta za uključivanje u žensko preduzetništvo, izrade programa obuke za preduzetnice, a u daljoj fazi realizacije projekta i izrade mentorskih šema i programa za učesnike/ce mentorkih šema, kao i promocije u cilju osnaživanja ženskog preduzetništva. U novembru je Asocijacija poslovnih žena Crne Gore, u partnerstvu sa Inovaciono preduzetničkim centrom "Tehnopolis", organizovala događaj u cilju predstavljanja i najave početka realizacije prve faze programa za ekonomsko osnaživanje žena u opštini Nikšić.

Trenutno se sprovode tri istraživanja: „Rodno ogledalo medija“, „Rodno ogledalo političkih partija“ i istraživanje o nasilju koje će uključiti evaluaciju rada multidisciplinarnih timova, i postupanje prema Protokolu, kao i utvrđivanje cijene nasilja, okvirnu prevalencu i

javne percepcije ovog društvenog fenomena. Pomenuta istraživanja biće predstavljena javnosti.

-Implementacija projekta „Podrška nacionalnim institucijama u prevenciji diskriminacije u Crnoj Gori” - PREDIM.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je jedan od korisnika projekta „Podrška nacionalnim institucijama u prevenciji diskriminacije u Crnoj Gori” – PREDIM. Projekat je zvanično počeo 15. marta 2016. godine kada je tim povodom održana i konferencija. Tokom 2016. godine za Ministarstvo za ljudska i manjinska prava implementirane su aktivnosti: 25.-26. marta održana je obuka za članove/ice radne grupe za izradu Strategije za zaštitu od diskriminacije lica sa invaliditetom i promociju jednakosti, 9. – 10. juna održana je radionica o iskustvima i praksi u implementaciji zakona o civilnom partnerstvu, obezbjeđena je međunarodna ekspertkinja kao dodatna pomoć radnoj grupi za izradu Strategije o zaštiti od diskriminacije lica sa invaliditetom i postizanja jednakosti sa drugim licima, u periodu 8. – 9. novembar organizovana je studijska posjeta Savjetu Evrope Evropskom sudu za ljudska prava u Strazburu, i urađene su i prezentirane 29. novembra publikacije koje sumiraju ključne standarde iz oblasti antidiskriminacije Suda za ljudska prava u Strazburu i Suda pravde EU, zatim najvažnije strateške i zakonodavne inicijative u Crnoj Gori, kao i najznačajnije elemente u praksi zaštite ljudskih prava od diskriminacije (po osnovima: invaliditeta, zapošljavanja, roda, seksualne orijentacije i političkih prava).

- Projekat „Sektorski operativni program za zapošljavanje, obrazovanje i socijalnu politiku 2015 - 2017” - SOP.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je jedan od korisnika projekta „Sektorski operativni program za zapošljavanje, obrazovanje i socijalnu politiku 2015 – 2017” – SOP. Ovaj projekat je ukupne vrijednosti 15 miliona eura, a u okviru njega je predviđena akcija „Uključivanje marginalizovanih grupa u društvo”, čija je vrijednost 600.000,00 eura, za čiju će implementaciju biti zaduženo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava. Iako zvanično nije počela implementacija projekta jer se očekuje potpisivanje finansijskog sporazuma između Vlade Crne Gore i Evropske komisije, u periodu 19. – 23. septembra 2016. u Crnoj Gori su boravili revizori organizovani od strane DG NEAR-a, kada su sve institucije koje će biti korisnice SOP-a imale organizovane sastanke. Predstavnice Ministarstva za ljudska i manjinska prava su sa revizorima održale sastanak 22. septembra 2016. godine.

-Video konferencija sa predstavnicima/ama EK o implementaciji PAPRR 2013 - 2017.

Nakon iskazanog interesovanja i inicijative predstavnika/ca Evropske komisije, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija, organizovali su za predstavnike/ce Evropske komisije video konferenciju o implementaciji Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti 2013 – 2017 PAPRR-a, koja je održana 6. septembra 2016. godine u prostorijama Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija. Sa crnogorske strane učestvovalo je preko 40 predstavnika/ca Vlade, Skupštine, lokalne samouprave i NVO sektora. Evropsku komisiju predstavljali su službenica u Jedinici za Crnu Goru u Direktoratu za zapadni Balkan u Generalnoj direkciji za proširenje i službenik-referent EK za Poglavlje

19. Konferenciji su prisustvovala i službenice Delegacije EU u Crnoj Gori. Ovo je bila prilika da se crnogorska strana informiše o Akcionom planu EU o rodnoj ravnopravnosti 2016 – 2020, a predstavnici/ce crnogorskih institucija su informisali o implementaciji Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti 2013-2017, i istakli značajno unapređenje zakonodavnih i institucionalnih mehanizama u ovoj oblasti.

- Obuka na temu „Pisanje projekata” - I modul.

U sklopu projekta IPA 2014 – “Podrška antidiskriminacionim i politikama rodne ravnopravnosti”, organizovana je za službenike/ce Ministarstva za ljudska i manjinska prava trodnevna obuka na temu “Pisanje projekata” - I modul u periodu 1. – 3. decembar 2016. godine. Obuku je držao međunarodni trener, koji je učesnicima/ama predavao o procesu pisanja projekata na osnovu EU pristupa.

- Obuka na temu „Upravljanje projektom - monitoring projekta” - II modul.

U sklopu projekta IPA 2014 – “Podrška antidiskriminacionim i politikama rodne ravnopravnosti”, organizovana je za službenike/ce Ministarstva za ljudska i manjinska prava trodnevna obuka na temu “Upravljanje projektom – monitoring projekta” II modul u periodu 20. – 22. decembar 2016. godine.

ZAKLJUČAK:

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je realizovalo i realizuje u kontinuitetu aktivnosti za ispunjavanje mjera iz AP 19 i AP 23.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je obaveze iz PPCG za 2016. godinu ispunilo u procentu od 83,33 % (5R / 1N).

Ministarstvo je iz PPCG-a i segmeta poglavlja 19 Socijalna politika i zapošljavanje, ispunilo sve obaveze koje su vezane za strateški i administrativni okvir. U okviru segmenta poglavlja 23 – Pravosuđe i temeljna prava, ostala je jedna neispunjena obaveza koja se odnosi na utvrđivanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije (umjesto u IV kvartalu 2016. godine, predviđeno je utvrđivanje ovog Predloga zakona u II kvartalu 2017. godine).

IV REALIZOVANA NORMATIVNA AKTA

- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama; i

- Predlog zakona o izmjenama Zakona o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore.

Ovim predlogom zakona Zakon o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore usklađen je sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru. Predlog zakona nije bio planiran Programom rada Vlade za 2016. godinu.

V REALIZACIJA BILATERALNIH, REGIONALNIH I MULTIRATERALNIH AKTIVNOSTI

- Susreti ministra za ljudska i manjinska prava sa zvaničnicima drugih država i organizacija.

Od diplomatskih predstavnika evropskih zemalja u Crnoj Gori, ministar je imao susrete sa Nj.E. Irenom Tatažinjskom, ambasadorom Poljske u Crnoj Gori, Nj.E. Serhatom Galipom, ambasadorom Republike Turske u Crnoj Gori, Nj.E. Romanom Hlobenjom, ambasadorom Republike Slovačke u Crnoj Gori, Nj.E. Veronik Brimo, ambasadorom Republike Francuske u Crnoj Gori, Srđanom Sentićem, otpravnikom poslova u Ambasadi Republike Kosovo, Nj.E. Margaret En Ujeharom, ambasadorom SAD u Crnoj Gori, Nj.E. Kristijanom Pošom, ambasadorom Republike Mađarske u Crnoj Gori.

Pored pomenutih predstavnika/ca diplomatskog kora u Crnoj Gori, ministar je imao susrete i sa: Nj.E. Janinom Hrebičkovom, šeficom Misije OEBS –a u Crnoj Gori, Nj.E. Mitjom Drobnicom, šefom Delegacije EU u Crnoj Gori, Džihan Sulatnoglu, pomoćnikom generalnog sekretara UN i regionalnom direktorkom UNDP za Evropu i nezavisnu zajednicu država, Fionom MekKluni stalnom koordinatorkom Sistema UN u zemlji i stalnom predstavnicom UNDP u Crnoj Gori, Mustafom Jazidijem, koordinatorkom Turske Agencije za međunarodni razvoj i koordinaciju (TIKA), Širin Ebadi, nobelovkom i borkinjom za ljudska prava, Džonom L.Vodačom, pravnim ekspertom za ljudska prava lica sa invaliditetom, Redžepom Sandžektarom, predsjednikom UO Udruženja socijalne solidarnosti i kulture iseljenika Jugoslavija-Crna Gora iz Republike Turske, predstavnicima vlade Kuvajta, predstavnicima Međunarodnog fonda za poljoprivredni razvoj (IFAD), Daliborom Jevtićem, ministrom za zajednice i povratak Republike Kosova, Arsimom Bajramijem ministrom za obrazovanje, nauku i tehnologiju Republike Kosovo, Nj.E. Aivom Oravom, novim šefo Delegacije EU u Crnoj Gori, te Martom Garsijom Fidalgo, koordinatorkom za politiku integrisanja Roma u Generalnom direktoratu EK za susjedsku politiku i pregovore o proširenju.

Prilikom održanih susreta konstatovan je značajan napredak Crne Gore u oblasti poštovanja ljudskih i manjinskih prava i sloboda, unaprijeđivanja politike ostvarivanja jednakih mogućnosti, te usklađivanja domaće legislative sa međunarodnim dokumentima, što je važna pretpostavka ka EU integracijama.

- Druga monitoring misija EK za borbu rasizma i netolerancije (ECRI).

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je, u periodu 17. do 20. oktobra 2016. godine organizovalo drugu monitoring misiju ove Komisije Savjeta Evrope u Crnoj Gori.

U okviru organizacije druge monitoring misije centralne teme u odnosu na koje je ECRI zatražio informacije su bile: propisi protiv rasizma i rasne diskriminacije i netolerancije, govor mržnje, nasilje motivisano rasizmom, homofobijom i transfobijom, integracione politike, te teme specifične za Crnu Goru – praćenje realizacije preporuka izdatih prilikom realizacije prve monitoring misije, djelotvornost institucije Ombudsmana i politike za borbu protiv diskriminacije i netolerancije prema LGBT licima.

- Studijska posjeta Savjetu Evrope.

Studijska posjeta imala je za cilj unapređenje kvaliteta izvještavanja i sprovođenja preroruka koje proizlaze iz implementacije preporuka iz Okvirne konvencije o zaštiti nacionalnih manjina i Evropske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima. Ciljevi posjete odnosili su se na predstavljanje rezultata posljednjeg ciklusa izvještavanja prema Savjetodavnom komitetu i Komitetu eksperata o Crnoj Gori, te pojašnjenju dobijenih preporuka.

- Članstvo u inicijativi „Partnerstvo za jednake mogućnosti“.

Crna Gora je u maju 2016. godine postala 29. članica inicijative „Partnerstvo za jednake budućnosti“, koja je posvećena ekonomskom i političkom snaženju žena na nacionalnom i globalnom nivou. Pomenuta Inicijativa predstavlja promociju nacionalnih projekata i politika, a pogotovo promociju nacionalne politike rodne ravnopravnosti.

-Održana međunarodna konferencija na temu „Unapređenja rodne ravnopravnosti u zemljama Zapadnog Balkana i Turskoj“.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je u saradnji sa Kancelarijom UNDP-a u Crnoj Gori i partnerskim organizacijama iz zemlje, regiona i Evrope, organizovalo je veliku dvodnevnu konferenciju na temu unaprijeđenja rodne ravnopravnosti u zemljama Zapadnog Balkana i Turskoj, koja je okupila više od 100 učesnika/ca institucionalnih mehanizama za rodnu ravnopravnost sa Zapadnog Balkana, Turske i Evrope. Cilj ove konferencije je stvaranje Regionalne platforme za rodnu ravnopravnost, koja će okupiti predstavnike/ce svih rodni mehanizama i generisati impuls za ispunjenje obaveza koji se odnose na rodnu ravnopravnost u procesu pristupanja EU, a koje su ove zemlje preuzele, u skladu sa zahtjevima EU i međunarodnim ugovorima, posebno globalnim ciljevima održivog razvoja.

-Učešće na sastanku Komisije za rodnu ravnopravnost Savjeta Evrope.

Predstavnica Ministarstva kao predstavica Crne Gore učestvovala je na sastanku Komisije za rodnu ravnopravnost Savjeta Evrope koji je održan u periodu od 14 - 19. novembra 2016. godine, u Strazburu. Na sastanku je predstavljena dosadašnja implementacija Strategije za rodnu ravnopravnost Savjeta Evrope 2014-2017, kao i dat pregled aktivnosti u vezi sa borbom protiv stereotipa i seksizma, jednakim pristupom pravosuđu, ravnomjernom učešću žena i muškaraca u političkom i javnom životu, borbi protiv nasilja nad ženama, sprovođenja politike orodnjavanja i afirmativnih mjera u cilju zaštite od diskriminacije i ljudskih prava žena.

- Regionalni projekat „Integracija Roma 2020“.

Crna Gore je država članica regionalne inicijative „Integracija Roma 2020“. Ministar za ljudska i manjinska prava učestvovao je na sastanku visokih predstavnika/ca zemalja Zapadnog Balkana i Turske, održanom u Briselu 9. juna, na kojem je zvanično pokrenuta ova inicijativa.

Regionalni savjet za saradnju (RCC) Akcionog tima Inicijative Integracija Roma 2020, u saradnji sa državnim organima u Podgorici, Beogradu, Sarajevu, Prištini, organizovao je Krug Foruma Javnih dijaloga o implementaciji politika i prioritarnim mjerama o pitanjima

Roma, koji su se održavali tokom 2016. godine. Ovaj Forum je održan u Podgorici 1. decembra 2016 godine.

-IDAHO forum, Kopenhagen - Danska.

Ministar za ljudska i manjinska prava učestvovao je IV IDAHO Forumu –»IDAHO 2016.« koji je održan u Kopenhagenu u periodu od 10. - 13. maja 2016. godine. Fokus je bio postavljen na ključne pokretače unapredjenja različitosti i inkluzije LGBTI osoba, kao i saradnji izmedju zemalja, kompanija, civilnog društva, nevladinih organizacija i eksperata. Ministar je, u ime Vlade Crne Gore, predao IDAHO zastavu Vladi Danske, i potpisao Deklaraciju o namjeri, kojom se dala puna podrška aktivnostima u borbi protiv homofobije, transfobije i bifobije, kako na nacionalnom, tako i na evropskom i međunarodnom nivou.

On je učestvovao i na ministarskom sastanku na kojem je najavio OutLeadership inicijativu kao platformu za promociju različitosti i LGBT inkluzije na Zapadnom Balkanu. Ovu inicijativu Vlada Crne Gore predvodi zajedno sa OutLeadership-om iz Njujorka, i u partnerstvu sa UCLA Pravnim fakultetom – Williams institutom iz SAD, Egale Canada i Evropskom komisijom za pravo seksualne orijentacije (ESCOL), uključujući brojne druge institucije, Univerzitete i svetski najpoznatije stručnjake u ovoj oblasti.

- V međuvjerska konferencija u Prištini - Republika Kosovo.

Ministar za ljudska i manjinska prava je učestvovao na V međuvjerskoj konferenciji koja je održana u Prištini u periodu od 31. maja - 2. juna 2016. godine. Konferencija je bila posvećena temi uloge žene u promovisanju međuvjerskog dijaloga u suočavanju sa globalnim izazovima i nasilnim ekstremizmom.

- XI i XII Sastanak Ad hoc Komiteta Saveta Evrope za pitanja Roma – CAHROM

Predstavnica Ministarstva koja je i predstavica Crne Gore i potpredsjedavajuća Ad Hoc Komiteta Savjeta Evrope eksperata o pitanjima Roma i putnika.-CAHROM prisustvovala je na 11. plenarnom sastanku ovog Komiteta koji se održavao u periodu 26 – 29. april 2016. godine u Sofiji – Bugarskoj. Tom prilikom je imala izlaganje vezano za problematiku Roma i Egipćana u Crnoj Gori (zakonodavni okvir, IPA projekti, aktivnosti) sa naročitim naglaskom na Strategiju za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016- 2020.

XII plenarni sastanak ovog Komiteta koji je održan u periodu od 15 – 18. novembra 2016. godine u Strazburu– Francuska. Predstavica Ministarstva je na sastanku predstavila dobru praksu koju Crna Gora ima u okviru podrške obrazovanju Roma i Egipćana a odnosi se između ostalog i na davanje stipendija za srednjoškolsko i fakultetsko obrazovanje.

- Međunarodni seminar „Nasilje nad ženama i djecom, porodično nasilje i rani prisilni dječiji brakovi“

Predstavica Ministarstva za ljudska i manjinska prava, koja je i predstavica Crne Gore i potpredsjedavajuća u Ad hoc komitetu Savjeta Evrope za pitanja Roma i putnika – CAHROM, učestvovala je na međunarodnom seminaru „Nasilje nad ženama i djecom, porodično nasilje i rani prisilni dječiji brakovi“ koji je održan u Strazburu 12-13 decembra 2016. godine.

**- Tematska posjeta Ministarstvu zdravlja, socijalnih poslova i jednakosti
Španije – Madrid**

Na poziv Ministarstva zdravlja, socijalnih poslova i jednakosti Španije u svojstvu predstavnice Ministarstva za ljudska i manjinska prava i potpredsjedavajuće u Ad hoc komitetu Savjeta Evrope za pitanja Roma i putnika – CAHROM, učestvovala je u tematskoj posjeti koja je bila posvećena pitanjima migracija, IPA fondovima Evropske unije koji se u tu svrhu koriste, kao i aktivnostima koje se sprovode naročito za romsku populaciju. Posjeta je bila organizovana u Madridu u periodu 14. - 17. decembra 2016. godine.

VI REALIZACIJA NACIONALNIH AKTIVNOSTI

- Istraživanje stavova javnosti Crne Gore o stepenu diskriminacije lica sa invaliditetom i socijalne distance prema licima sa invaliditetom.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u saradnji sa UNDP –om realizovalo je istraživanje stavova javnosti Crne Gore o stepenu diskriminacije lica sa invaliditetom i socijalne distance prema licima sa invaliditetom. Istraživanje je realizovano tokom septembra meseca 2016. godine na nacionalnom reprezentativnom uzorku od 1020 punoljetnih stanovnika Crne Gore.

-Obuke učenika osnovnih škola na temu „Zabrana diskriminacije lica sa invaliditetom“.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je u saradnji sa organizacijama civilnog društva održalo časove u osnovnim školama u Tuzima i Golubovcima, sa ciljem upoznavanja osnovaca o osnovnim ljudskim pravima, o poštovanju jednakosti i pravu na jednakost, te pravu na jednake mogućnosti đaka sa invaliditetom.

- Izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica za 2015. godinu.

U skladu sa članom 38 Zakona o manjinskim pravima i slobodama, Vlada najmanje jednom godišnje podnosi Skupštini izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Vlada je 10. marta 2016. godine usvojila Izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica za 2015. godinu, koji je dao prikaz ostvarivanja politike razvoja i zaštite prava manjina u Crnoj Gori za prethodnu godinu. Skupština je ovaj Izvještaj usvojila 29. decembra 2016. godine.

- Memorandum o međusobnoj saradnji u oblasti prevencije i pružanja pomoći i zaštite potencijalnim žrtvama i žrtvama trgovine ljudima u Crnoj Gori.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Kancelarija za borbu protiv trgovine ljudima i nevladina organizacija „Crnogorski ženski lobi“, potpisnici su Memoranduma o međusobnoj saradnji u oblasti prevencije i pružanja pomoći i zaštite potencijalnim žrtvama i žrtvama trgovine ljudima u Crnoj Gori.

- Saradnja sa Savjetima manjina.

Ministarstvo je nastavilo kontinuiranu saradnju sa konstituisanim savjetima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Crnoj Gori. Tokom godine predstavnici Ministarstva su bili na radnim sastancima sa svim Savjetima u Crnoj Gori.

- Organizacija tematskih okruglih stolova.

Povodom obilježavanja desetogodišnjice obnove državne nezavisnosti Crne Gore, a kao doprinos važnosti dijaloga i razmjeni stručnih mišljenja o stepenu uvažavanja kulturne raznolikosti u Crnoj Gori, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava organizovalo je okrugli sto na temu „Kulturne raznolikosti Crne Gore-nasledstvo koje nas obogaćuje“. Okrugli sto bio je odlična prilika da se razmijene primjeri dobre prakse i iskustva iz oblasti koja je od velikog značaja za multikulturalnu i multietničku Crnu Goru.

- Saradnja i komunikacija sa vjerskim zajednicama.

Tokom 2016. godine Ministarstvo je nastavilo aktivnosti na sprovođenju potpisanog Temelnog ugovora između Crne Gore i Svete Stoline, Ugovora o uređenju odnosa od zajedničkog interesa između Vlade Crne Gore i Islamske zajednice u Crnoj Gori i Ugovora o uređenju odnosa od zajedničkog interesa između Vlade Crne Gore i Jevrejske zajednice u Crnoj Gori.

- Materijalna pomoć vjerskim zajednicama.

Ministarstvo pruža finansijsku podršku vjerskim zajednicama u Crnoj Gori. U cilju namjenske raspodjele materijalne pomoći vjerskim zajednicama, a na osnovu internog akta - Kriterijuma za dodjelu materijalne pomoći vjerskim zajednicama (br. 04-090-491/16-1, od 21.03.2016. godine) ovo Ministarstvo je u 2016. godini, dodijelilo ukupno 199.939,44 eura i to:

R.br.	Vjerske zajednice	Iznos sredstava
1.	Mitropolija crnogorsko-primorska	25.342,29 eura
2.	Eparhija budimljansko-nikšićka	26.149,28 eura
3.	Crnogorska pravoslavna crkva	55.520,73 eura
4.	Islamska zajednica	53.310,00 eura
5.	Barska nadbiskupija	13.117,14 eura
6.	Kotorska biskupija	9.000,00 eura
7.	Jevrejska zajednica	17.500,00 eura
	Ukupno:	199.939,44 eura

- Izveštaj o sprovođenju PAPRR-a za 2015. godinu.

Vlada Crne Gore, u martu 2016. godine, usvojila je Izveštaj o sprovođenju PAPRR-a za 2015. godinu, koji je pripremljeno Ministarstvo za ljudska i manjinska prava. Komisija za praćenje implementacije PAPRR-a je dala saglasnost na predloženi tekst.

- Formiran Savjet za rodnu ravnopravnost na nacionalnom nivou.

U 2016. godini uspostavljen je novi institucionalni mehanizam za sprovođenje politike rodne ravnopravnosti – nacionalni Savjet za rodnu ravnopravnost. Savjet za rodnu ravnopravnost je nacionalno, stručno-savjetodavno tijelo, čiji je cilj razmatranje pitanja sprovođenja politike rodne ravnopravnosti na nacionalnom i lokalnom nivou, te primjene propisa koji se odnose na rodnu ravnopravnost i vrednovanja tih propisa na položaj žena i muškaraca. Savjetom predsjedava Ministar za ljudska i manjinska prava. Savjet broji 21 član/icu, i od kojih su 4 članice NVO.

- Edukacije o rodnoj ravnopravnosti.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i Kancelarija za rodnu ravnopravnost opštine Bijelo Polje su u maju 2016. godine organizovali seminar na temu: Predstavljanje izmjena i dopuna Zakona o rodnoj ravnopravnosti za rukovodioce/teljke u lokalnoj upravi i predstavnike/ce opštinskog Savjeta za rodnu ravnopravnost. Broj učesnika/ca: 20.

Uprava za kadrove i Centar za stručno obrazovanje su početkom novembra 2016. godine organizovali okrugli sto na temu: Edukacija zaposlenih iz oblasti rodne ravnopravnosti, na kojem su predstavnici Ministarstva predstavili Zakon o rodnoj ravnopravnosti.

- Ekonomsko osnaživanje žena.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je u saradnji sa Udruženjem preduzetnica Crne Gore je, 20. maja 2016. godine, organizovalo konferenciju „Moć žene”. Ova konferencija se organizuje svakog trećeg petka u maju mjesecu kada se u svijetu obilježava Svjetski dan ženskog preduzetništva. Konferencija je okupila preko 100 učesnika/ca iz Crne Gore i regiona.

- Memorandum o saradnji - izrada indeksa rodne ravnopravnosti.

U septembru 2016. godine Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i Zavod za statistiku Crne Gore zaključili su Memorandum o saradnji na realizaciji projekta u vezi sa izradom “Indeksa rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori i ostalih zajedničkih aktivnosti u oblasti antidiskriminacije, rodne ravnopravnosti i manjinskih prava”. Planiranim Indeksom će se mjeriti rodna ravnopravnost u rasponu od 1(potpuna neravnopravnost) do 100(potpuna ravnopravnost), kroz šest oblasti: znanje, rad, novac, zdravlja, vrijeme i moć. Ovaj projekat biće promovisan u 2017.godini.

-Učešće u kampanji „Mjesec borbe protiv raka dojke”.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, na inicijativu klinike Feniks Medika, je 1. oktobra 2016. godine, započelo promotivnu akciju u okviru koje je dvadeset žena sa invaliditetom imalo priliku da besplatno uradi mamografski i ultrazvučni pregled grudi. Akcija je trajala do kraja mjeseca oktobra i obuhvatila je ukupno pedeset žena iz različitih društvenih grupa.

- Jubilarna publikacija „Žene i Muškarci u Crnoj Gori u 2016”.

Krajem oktobra 2016. godine, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i Zavod za statistiku Crne Gore - MONSTAT su objavili jubilarnu publikaciju „Žene i Muškarci u Crnoj Gori u 2016”. Ovo je šesto izdanje pomenute publikacije, koja se izdaje na dvogodišnjem nivou, počevši od 2006. godine. Cilj izrade ovakve publikacije je da se na jednom mjestu prikaže najveći broj obilježja razvrstanih po polu.

- Izveštaj o implementaciji Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016-2020.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, u saradnji sa nadležnim institucijam pripremio je Izveštaj o sprovođenju Strategije za poboljšanje položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori za 2015. godinu. Vlada Crne Gore je usvojila pomenuti Izveštaj na sjednici održanoj 25. februara 2016. godine.

- Obilježavanje 8. Aprila - Svjetskog dana Roma.

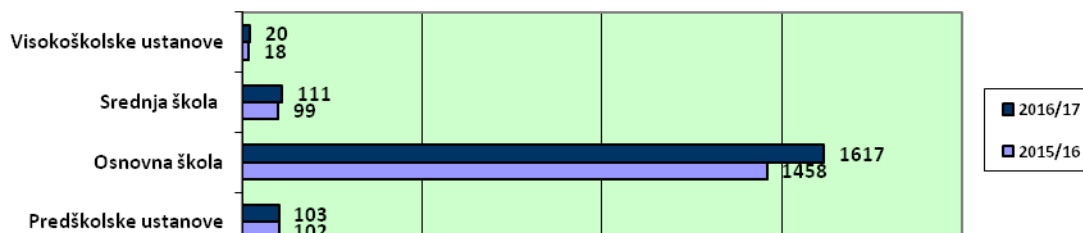
U susret 8. aprila- Međunarodnom danu Roma, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i Ministarstvo kulture su upriličili dodjelu nagrade za najbolji istraživački prilog u prethodnoj godini na temu „Socijalna integracija Roma u Crnoj Gori“.

- Program stipendiranja romskih srednjoškolaca i studenata.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, svake godine obezbjeđuje sredstva za stipendiranje srednjoškolaca i studenata, pripadnika romske i egipćanske populacije, kako bi iste motivisali da dosegnu što veći obrazovni nivo, samim tim, integraciju u društvo i smanjenje začaranog kruga siromaštva koji ovu populaciju karakteriše. Program stipendiranja se realizuje u saradnji sa Romskim Obrazovnim Fondom (REF) i Zavodom za školstvo. Srednjoškolcima se isplaćuju stipendije u iznosu od 60 eura, a studentima 150 eura na mjesečnom nivou. Godišnje se za ovu namjenu u budžetu Ministarstva opredijeli blizu 80.000 eura.

Shodno podacima dobijenim od Ministarstva prosvjete, u školskoj 2015/2016 godini u predškolske ustanove upisana su 111 djeteta, osnovnu školu pohađalo je 1488 učenika/ca, srednju školu 99 učenika/ca (50 dječaka i 49 djevojčica), dok je 18 studenata/kinja pohađalo neki od tri univerziteta u Crnoj Gori. U akademskoj 2016/17 na fakultetima u Crnoj Gori nastavu pohađa ukupno 20 studenata/studentkinja romske i egipćanske populacije, od čega dvoje na master studijama. U školskoj 2016/17 srednju školu pohađa ukupno 111 učenika/učenica. Osim toga, u školskoj 2016/17 godini u predškolske ustanove upisana su 103 djeteta, dok je u osnovne škole upisano 1617 učenika/ca romske i egipćanske populacije.

Broj pripadnika/ca RE populacije u obrazovnom sistemu

- Obezbjeđivanje besplatnih udžbenika za romske i egipćanske učenike/učenice I, II i III razreda osnovne škole.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, kontinuirano u budžetu obezbjeđuje sredstva za kupovinu kompleta udžbenika koji se zatim, u saradnji sa Ministarstvom prosvjete, distribuiraju učenicima/učenicama romske i egipćanske populacije I, II i III razreda osnovne škole. Za školsku 2016/17 godinu, Ministarstvo je opredjelilo 36.358,40 €.

- Obilježavanje 5. novembra – svjetskog dana romskog jezika.

U susret 5. novembru, koji se u svijetu obilježava Dan romskog jezika, predstavnici/e Ministarstva za ljudska i manjinska prava podijelili su Romske bukvaru za neformalno učenje romskog jezika i slatke paketiće djeci u vrtiću Vrela Ribnička na Koniku.

- Organizacija zimskih i ljetnjih boravaka za učenike romske i egipćanske populacije u dječijim odmaralištima.

Obrazovanje i podrška promociji nastavka obrazovanja, posebno za djecu romske i egipćanske populacije od presudnog je značaja. U periodu od 23-30. januara 2016. godine, na Ivanovim koritima organizovano je besplatno sedmodnevno zimovanje za 25. učenika/učenicu, VII, VIII i IX razreda osnovnih škola iz Podgorice, Nikšića i Herceg Novog.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava takođe je organizovalo i sedmodnevno ljetovanje za dvadeset učenika/ca VII, VIII i IX razreda romske i egipćanske populacije iz nekoliko osnovnih škola iz Podgorice, Nikšića, Berana i Pljevalja, koji su u periodu od 30. avgusta do 6. septembra 2016. godine boravili u Dječijem odmaralištu na Ivanovim koritima, Cetinje.

- Unapređivanje zdravlja pripadnika/pripadnica romske i egipćanske populacije/preventivni pregledi.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u cilju jačanja svijesti o značaju prevencije i čuvanja zdravlja, organizovalo je 19. i 21. jula 2016. godine preventivni ginekološki i ultrazvučni pregled za žene iz kampa Konik iz Podgorice u Domu zdravlja "Dimitrije- Dika Marenčić" iz Danilovgrada. Ministarstvo ovu aktivnost organizuje u saradnji sa Domom zdravlja Danilovgrad i Crvenim krstom

- Saradnja sa NVO.

U Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, u okviru svih Direktorata i Odjeljenja održavaju se redovni sastanci sa nevladinim organizacijama koje se bave pitanjima: ljudskih i manjinskih prava, antidiskriminacije, rodne ravnopravnosti, borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici, ekonomskog položaja žena, prava LGBT populacije, unapređenja i zaštite prava pripadnika romske i egipćanske populacije. Zajedničke aktivnosti sa NVO sektorom se sprovode i kroz kampanje, obuke, istraživanja, kao i realizaciju projekata koje finansiraju međunarodne organizacije i realizacijom obaveza proisteklih potpisivanjem memoranduma sa nevladinim organizacijama. Predstavnic/e Ministarstva za ljudska i manjinska prava su učestvovali/e na brojnim događajima koje su organizovale nevladine organizacije.

Ministarstvo je, putem javnih poziva, uključivalo predstavnike nevladinog sektora u izradi zakona i strateških dokumenata za koje je predlagač ovo Ministarstvo, kao i radnih tijela za praćenje sprovođenja definisanih politika. Pored toga, prilikom održavanja okruglih stolova, konferencija, seminara, treninga u organizaciji Ministarstva, aktivno su učestvovali i predstavnici nevladinih organizacija koje se bave pitanjima zaštite ljudskih prava, bilo kao predavači, voditelji radionica ili polaznici edukacija. Predstavnici NVO bili su aktivni učesnici medijske kampanje o zabrani diskriminacije ranjivih grupa koje je organizovalo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava.

Predstavnic/e NVO sektora su članovi/ice savjetodavnih tijela za praćenje implementacije projekta „Podrška antidiskriminacionim i politikama rodne ravnopravnosti". Predstavnice NVO sektora su i članice Savjeta za rodnu ravnopravnost na nacionalnom nivou. Takođe su predstavnici NVO sektora bili članovi Radne grupe za izradu Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana 2016-2020 i pratećeg Akcionog plana za 2016. godinu.

- **Seminar o pitanjima Roma „Od riječi do djela - ka integraciji Roma”.** Treći seminar o pitanjima Roma održavan je 5. jula 2016. godine u Podgorici, u organizaciji Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, u saradnji sa Generalnim direktoratom EK za politiku susjedstva i pregovore o proširenju, na temu "Od riječi do djela – ka integraciji Roma". Na seminaru je konstatovan napredak u svim integracionim oblastima, uz obavezu relevantnih aktera na svim nivoima, da se nastavi sa aktivnim radom na procesu uključivanja romske i egipćanske zajednice u naše društvo.

- **V zasijedanje „Ženskog parlamenta”.**

Ministar za ljudska i manjinska prava učestvovao je u radu V zasijedanja “Ženskog parlamenta” koje je organizovao Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore.

- **Montenegro prajd- 2016.**

Ministar za ljudska i manjinska prava je sa svojim saradnicima/ama učestvovao na četvrtom po redu Montenegro prajdu održanom u Podgorici, pružajući podršku pripadnicima/ama ove ranjive društvene kategorije u njihovim zalaganjima za bolje poštovanje njihovih osnovnih ljudskih prava.

- **Učešće ministra za ljudska i manjinska prava na konferencijama u Crnoj Gori.**

Među najznačajnijima učešćima bile su konferencije na teme: „Tretman bolesti zavisnosti u Crnoj Gori-prilike i potrebe”, „Politika smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti”, „Regionalnom saradnjom u suzbijanje dječjih, prisilnih i ugovorenih brakova u zajednici Roma i Egipćana”, “Briga o starim licima”, “Ona je tu - prva konvencija žena Zapadnog Balkana”, “Kulturne raznolikosti Crne Gore - nasljedstvo koje nas obogaćuje”, “Pravna zaštita u borbi protiv diskriminacije u Jugoistočnoj Evropi”, Svečana akademija povodom 70. godina od kako su žene stekle pravo glasa, “Prava na pristup pravde osoba sa invaliditetom”, “Zaštita od rodno zasnovanog nasilja kao uslov demokratije i vladavine prava”, “Djeca sa invaliditetom u Crnoj Gori kroz objektiv UN Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom”, “Unaprijeđivanje politika rodne ravnopravnosti na Zapadnom Balkanu i Turskoj”, i druge.

Ministar je, takođe, uzeo učešća i na brojnim kulturnim manifestacijama, posebno onim koje su promovisale multikulturalni karakter Crne Gore, na javnim časovima, okruglim stolovima, radionicama i seminarima iz oblasti zaštite i unaprijeđenja ljudskih i manjinskih prava i sloboda.

- **Ostale aktivnosti.**

U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama ("Sl. list CG", br. 42/11 i 57/14), i Planom javnih nabavki pokrenuto je 13 (trinaest) postupaka. Predmetni postupci javnih nabavki sprovedeni su u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama metodom otvorenog postupka javnih nabavki, šoping metodom i neposrednim sporazumom. U otvorenom postupku sproveden je 1 (jedan) postupak javnih nabavki: usluge avio prevoza i agencijske usluge. Šoping metodom provedeno je 5 (pet) postupaka javnih nabavki: za nabavku kancelariskog materijala, goriva, kompjuterske opreme, usluge štampanja i medijska kampanja o zabrani diskriminacije. Neposrednim sporazumom sprovedeno je 7 (sedam) postupaka javnih

nabavki: za nabavku materijala za posebne namjene, kancelarijske opreme, komunikacione usluge-mobilna telefonija, komunikacione usluge-fiksna telefonija, usluge osiguranja od nesreća i zdravstveno osiguranje, usluge osiguranja motornih vozila i tekuće održavanje opreme. U otvorenom postupku javnih nabavki i nabavki Šoping metodom, za vrednovanje ponuda je primijenjen kriterijum - najniža ponuđena cijena.

U skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama podnijeto je 176 zahtjeva na koje su blagovremeno dostavljeni odgovori.

Pripremljen je i publikovan Bilten o ljudskim pravima koji je prezentovan u podgoričkoj Gimnazij „Slobodan Škerović” na Međunarodni dan tolerancije, i održana radionica “Rodna ravnopravnost u medijima”.

Ministarstvo je nastavilo sa praksom prevođenja i publikovanja pravnih propisa koji se tiču manjinskih naroda na manjinskim jezicima.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je, u 2016. godini, objavilo 307 saopštenja za javnost.

Ministar je boravio u radnim posjetama Opštinama: Kotor, Herceg Novi, Budva, Nikšić, Berane, Mojkovac, Danilovgrad, Kolašin, Petnjica, Žabljak i Gusinje.

ZAKLJUČAK:

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je realizovalo sve aktivnosti predviđene Programom rada Ministarstva za 2016. godinu.

VII AKTIVNOSTI MINISTARSTVA U SARADNJI S DRUGIM MINISTARSTVIMA

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je u toku izvještajnog perioda u domenu svoje nadležnosti učestvovalo u pripremi više akata, odnosno u realizaciji sljedećih aktivnosti:

1. Izveštaj o saradnji sa NVO;
2. Kadrovski plan Ministarstva za 2016. godinu;
3. Završni račun Budžeta za 2015. godinu;
4. Kapitalni budžet za 2017. godinu;
5. Zakon o budžetu za 2017. godinu;
6. Godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola;
7. Plan unutrašnje reorganizacije javnog sektora;
8. Akcioni plan za implementaciju Strategije regionalnog razvoja Crne Gore 2014. - 2020.;
9. Izveštaj o napretku u PP 23;
10. Revizija Programa pristupanja Crne Gore EU za period 2017. - 2018.;
11. Pravci razvoja Crne Gore 2015. - 2018.;
12. Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2016-2018;
13. Drugi godišnji Izveštaj o realizaciji obaveza iz Akcionog plana za postepeno usklađivanje pravne tekovine EU i izgradnju neophodnih kapaciteta za implementaciju i sprovođenje pravne tekovine EU za Poglavlje 19 - Socijalna politika i zapošljavanje;
14. Nacionalni akcioni plana za primjenu Rezolucije 1325;
15. Strategija za mlade 2017- 2021.;
16. Strategija za integracija lica sa invaliditetom za period 2016-2020 sa pratećim Akcionim planom za 2016. godinu;
17. Izveštaj o sprovođenju Strategije informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji 2014-2018. za 2015. godinu;
18. Akcioni plan za sprovođenje Strategije informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji 2014-2018. za 2016. godinu.;
19. Izveštaj o realizaciji mjera iz akcionog plana za sprovođenje Strategije za borbu protiv trgovine ljudima za 2016. godinu.;
20. Pregovaračka pozicija za Pregovaračko poglavlje 19 -Socijalna politika i zapošljavanje.;
21. Indikativni strategijski dokument za Istrument predpristupne pomoći IPA II 2014 - 2020.;
22. Učešće u radu Komisije za evropske integracije;
23. Učešće u radu Komisije za nestala lica;
24. Učešće u radu Interesorne komisije za članstvo u NATO;
25. Učešće u izradi izmjena i dopuna Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom;
26. Učešće u izradi Pregovaračke pozicije za Pregovaračko poglavlje 22 – Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata - formirana od strane MVPEI;

- 27. Izrada SOP-a - Operativnog programa za sektor obrazovanja, zapošljavanja i socijalne politike u okviru IPA II (2014-2020); i
- 28. Učešće u izradi Smjernica za postupanje i procesuiranje slučajeva prisilnih brakova u Romskim i Egipćanskim zajednicama za potrebe policije, centara za socijalni rad, škola, sudova i domova zdravlja.

VIII IZVJEŠTAJ O REALIZOVANIM AKTIVNOSTIMA CENTRA ZA OČUVANJE I RAZVOJ KULTURE MANJINA CRNE GORE U 2016. GODINI

Centar za očuvanje i razvoj kultura manjina Crne Gore (U daljem tekstu: CEKUM) je jedinstvena ustanova koju je osnovala Vlada Crne Gore sa ciljem unapređenja manjinskih prava u oblasti kulture i afirmacije multikulturalizma – suživota kao jedne od temeljne vrijednosti savremene Crne Gore. CEKUM je u 2016. godini kroz svoje programe radio na tome da uzdigne unapređenje prava manjinskih naroda u oblasti kulture i kulturnog nasleđa manjinskih naroda koji žive u Crnoj Gori. Kako je kultura najčvršća i najinspirativnija osnova za povezivanje naroda u tom smislu su kreirani i programi koje ova ustanova promoviše u zemlji i regionu. Posebni akcenat se stavlja na očuvanju kulturnog nasljeđa.

CEKUM ima i svoj web sajt www.cekum.me kao i facebook stranicu na kojima se nalaze sve aktivnosti i koji redovno ažurira radi informisanja javnosti i transparentnog rada.

➤ Veče klapa Crne Gore

CEKUM je organizovao Koncert klapa Crne Gore. Na koncertu je učestvovalo 11 klapa iz Tivta, Kotora, Ulcinja, Budve, Podgorice i Berana.

➤ Promocija romana Dijane Tiganj iz Petnjice: “ A vrijeme ide dalje”

U organizaciji CEKUM-a, dana 23. februara 2016. godine promovisan je roman Dijane Tiganj iz Petnjice pod nazivom „A vrijeme ide dalje”.

➤ Koncert klasične muzike “Multi art”

CEKUM u okviru svojih aktivnosti, organizovao je koncert klasične muzike “Multi art”. Svojim muzičkim bravurama publici su se predstavili naši poznati izvođači čije muzičko umijeće je prepoznato ne samo kod nas nego i izvan granica naše zemlje.

➤ Promocija knjige „U vidokrugu humanizma”

U organizaciji CEKUM-a, organizovana je promocija knjige Salka Lubodera: „U videokrugu humanizma”. O knjizi u kojoj je Luboder sabrao prikaze i osvrte na djela književnog stvaraoca, sakupljača djela usmene književnosti i humaniste Zaima Azemovića, govorili su prof.dr Draško Došljak i publicista Vlatko Simunović.

➤ Međunarodni dan Roma - autorsko veče Sokolja Beganaja

Povodom 8. aprila koji se obilježava kao Dan Roma, CEKUM je 05. aprila 2016. godine organizovao Autorsko veče romskog pisca Sokolja Beganaja. Zuvdija Hodžić kazao je da se svak ko pročita knjigu „Obrazovanje jednog Roma“ Sokolja Beganaja diviti snazi njegovog duha. S literarnim darom, potvrđenim pisanjem drama „Magistar metle“, „Romska svadba“ i „Moj dnevnik“, Sokolj je progovorio i o sebi i o najbližima. Ko pročita ispovijest Sokolja Beganaja, sigurno će se zapitati kako je poslije „svih muka“, ispita položenih desetakom i fakultetske diploma nastavio da mete nikšićke ulice sa istim elanom i platom, istim odnosom i vjerom u ljude, u društvo koje je socijalnu pravdu i jednakost proklamovalo

kao temelj svog postojanja. CEKUM je povodom Međunarodnog dana Roma finansijski pomogao Romski savjet u Crnoj Gori da tradicionalno obilježi proslavom Dan Roma.

➤ **Omaž reditelju Huseinu Batu Dukaju**

CEKUM u saradnji sa KIC-om Malesija Tuzi, organizovao je 19. aprila 2016. godine u Tuzima dokumentarno-filmski omaž posvećen preminulom reditelju Huseinu Batu Dukaju. Dokumentarni film o životu i djelu Huseina Bata Dukaja je realizovao CEKUM u saradnji sa RTCG, uz scenario Bogića Rakočevića i Derviša Selhanovića i reditelja Saše Terzića.

➤ **Sajam knjiga u Podgorici**

CEKUM je i ove godine učestvovao na jedanaestom Međunarodnom podgoričkom sajmu knjiga, koji se održao 9-15. maja 2016. godine. Na sajmu su predstavljena brojna izdanja CEKUM-a, koji ima bogatu izdavačku djelatnost, te u svojoj biblioteci Sinteze broji već petnaest izdanja knjiga, i časopis KOD koji izlazi dva puta godišnje, kao i nekoliko drugih publikacija.

➤ **Premijera dokumentarnog filma „Mome narodu“**

CEKUM je u Centra za kulturu u Ulcinju organizovao premijeru dokumentarnog filma „Mome narodu“, o poznatom piscu našeg doba Esadu Mekuliju. Film je prikazan u Galeriji centra za kulturu Ulcinj 6. maja 2016. godine a premijeri je prisustvovao ministar za ljudska i manjinska prava g-din Suad Numanović, predstavnici CEKUM-a i Albanskog savjeta u Crnoj Gori, veliki broj gradjana, poznanika, poštovaoca života i djela Esada Mekulija kao i rođaci.

➤ **Veliki etno koncert u Bijelom Polju**

CEKUM je organizovao, 30. maja 2016. godine tradicionalnu manifestaciju „Bogastvo različitosti“, koja se 2016. godine održavala pod motom „Co Life – suživot“ a posvećena je jubileju 10 godina obnove nezavisnosti Crne Gore.

➤ **Promociju zbirke poezije mr Hadži Šabanija (Haxhi Shabani) „Amerika moja“**

CEKUM i Narodna biblioteka Radosav Ljumović organizovali su, 14. juna 2016. godine promociju zbirke poezije mr Hadži Šabanija (Haxhi Shabani) „Amerika Moja“. Na promociji su govorili: Vlatko Simunovic, književni kritičar, Bogić Rakočević, recezent knjige i autor mr Hadži Šabani. Moderator programa je bila Vesna Šoškić.

➤ **Objavljen novi broj časopisa „Kod“**

Deveti broj broja časopisa za kulturu, književnost i nauku „Kod“, u izdanju CEKUM-a objavljen je u julu 2016. godine.

➤ **Promocija knjiga „Amfora” Dimitrova Popovića**

CEKUM je u saradnji sa bibliotekom Radosav Ljumović, 20. septembra 2016. godine organizovao promociju zbirke poezije Dimitrova Popovića „Amfora”. Promocija je održana 20. septembra 2016. godine sa početkom u 19 h.

➤ **Knjiga izbor iz mlađeg pjesništva u Crnoj Gori “ Tu su”**

CEKUM je izdao knjigu mladih pjesnika „ Tu su”. Na djelu je stvaralački period koji još ne podiže ljestvicu pjesničkih dometa, ali omogućava polazne osnove za upoznavanje s nevidljivim asocijativnim putanjama koje odlikuje povišena emotivnost .

➤ **Koncerti “ Biseri narodnog melosa Crne Gore”**

CEKUM je povodom Dana državnosti Crne Gore, održao koncert na Cetinju, na Ljetnjoj pozornici ispod Orlovog krša, 8. jula 2016. godine.

Dana 22. septembra 2016. godine, u sali Centra za kulturu u Bijelom Polju održan je veliki koncert „Biseri narodnog melosa u Crnoj Gori”. Pored pomenutog, dana 29. septembra 2016. godine, organizovan je koncert u Baru. Dana 15. novembra 2016. godine, koncert je organizovan i u sali Centra za kulturu u Golubovcima. Takođe, koncert je, dana 22. novembra 2016. godine, organizovan u sali KIC-a Budo Tomović, dok je dana 25. novembra 2016. godine, održan u sali KIC-a Malesija u Tuzima.

CEKUM je organizovao dva koncerta u BiH pod nazivom „Biseri narodnog melosa Crne Gore”. Koncerti su održani 12. decembra 2016. godine u Domu mladih centra Skenderija i 13. decembra 2016. godine u sali Bosanskog kulturnog centra u Tuzli.

➤ **Promocija knjige “Amfora” Dimitrova Popovića**

Promocija zbirke pjesama „Amfora” Dimitrova Popovića u Narodnoj biblioteci „Radosav Ljumović” u Podgorici izazvala je pažnju brojne publike i poznavalaca poezije ovog dugogodišnjeg prosvetnog radnika. „Amfora” je prije osam godina objavljena na albanskom, a zahvaljujući CEKUM-u, je objavio prevedeno prošireno izdanje ove knjige.

➤ **Prva samostalna izložba Selvera Kardovića**

U galeriji „Velimir A. Leković” u Baru, 6. oktobra 2016. otvorena je prva samostalna izložba Selvera Kardovića, mladog slikara iz Rožaja, pod nazivom “Rascjep”, u organizaciji CEKUM-a i Kulturnog centra Bar. Postavka „Rascjep” se sastoji od oko četrdeset radova, slika i crteža, a ljudska figura je zapažen motiv u djelima mladog slikara, što i on potvrđuje.

➤ **Objavljen jubilarni 10 broj časopisa „Kod”**

U ovom broju je izbor tekstova iz devet brojeva „Kod“-a. Časopis je uspješno obavljao misiju afirmacije kulturnih i umjetničkih vrijednosti pripadnika manjinskih naroda.

➤ **Predstavljena knjiga „Proces socijalizacije rodne ravnopravnosti“**

Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore je u Baru, 30.1 novembra 2016. godine organizovao promociju knjige Mr Aet Salh u Dvorcu kralja Nikole „Proces socijalizacije rodne ravnopravnosti“. Knjiga je plod petogodišnjeg istraživanja i pisanja.

➤ **Književno veče Braha Adrovića u Podgorici**

CEKUM je organizovao, 23. decembra 2016. godine, Autorsko veče beranskog književnika Braha Adrovića na kojoj su promovisane knjige „Izabranih pjesama“ i promocija romana „Porijeklo grijeha“. CEKUM je u 2016. godini u kooprodukciji sa RTCG snimio i izdao dva dokumentarna filma: „Mome narodu“ o Esadu Mekuliju i „Bokeljski melahonik“ o Franju Alfiroviću i započeo snimanje dokumentarnog filma o Zaimu Azemoviću. Pored ovih realizovanih projekata CEKUM je u toku 2016. godine podržao brojne projekte od kojih posebno izdvajamo: Pozorište Teuta - Ulcinj; Art Klub Ulcinj; Romski Savjet za proslavu Dana Roma; Hrvatski Savjet u Crnoj Gori za knjigu „Tradicijska kultura Hrvata Boke“; NVO Demokratski romski centar; radio Elita; Ibrahim Berjaši; Majda Mučić; Muhamed Beriša; KUD Liria; Festival tamburaša Pljevlja; Mirsada Šabotić; KUD Stanko Dragojević; NVO Cerklj Podgorica; časopis „Komuna“ itd.

IX REZIME

Izveštaj Ministarstva za ljudska i manjinska prava o radu i stanju u upravnim oblastima za 2016. godinu pripremljen je u skladu sa članom 62 Zakona o državnoj upravi i sadrži prikaz realizacije Programa i zaključaka Vlade Crne Gore iz 2016. godine, izvršavanja zakona i drugih propisa, te preduzetih mjera i njihovih rezultata u oblastima za koje je osnovano Ministarstvo.

Ministarstvo je u Programu rada Vlade za 2016. godinu imalo ukupno pet obaveza, odnosno tri obaveze u tematskom dijelu i dvije u normativnom dijelu Programa rada.

Obaveze iz tematskog dijela Programa rada Vlade za 2016. godinu su blagovremeno izvršene, i to:

- Izveštaj ministarstva iz oblasti politički sistem, unutrašnja i vanjska politika, o radu i stanju u upravnim oblastima za 2015. godinu;

- Strategija za poboljšanje položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016. - 2020. , s Akcionim planom za 2016. godinu; i

- Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom 2017. - 2021. s Akcionim planom za 2017.

Obaveze iz normativnog dijela su izvršene na način što je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama utvrđen u predviđenom roku, dok Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zabrani diskriminacije nije utvrđen. Odnosno nacrt Predloga zakona je nakon dobijenih pozitivnih mišljenja svih resornih ministarstva i Sekretarijata za zakonodavstvo, početkom septembra 2016. godine, upućen EK na mišljenje. EK je u drugoj polovini decembra 2016. godine dostavila komentare na tekst pomenutog predloga zakona iz kojih proizilazi potreba za određenim dodatnim usaglašavanjem.

Ministarstvo je pripremila Predlog zakona o izmjenama Zakona o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore. Ovim Predlogom zakona Zakon o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore usklađen je sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru. Predlog zakona nije bio planiran Programom rada Vlade za 2016. godinu

Imajući u vidu prethodno navedeno može se zaključiti da je Ministarstvo obaveze iz Programa rada Vlade za 2016. godinu ispunilo u procentu od 80% (4R / 1N).

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je realizovalo i realizuje u kontinuitetu aktivnosti na ispunjavanju mjera iz AP 19 i AP 23.

Takođe, Ministarstvo je obaveze iz PPCG za 2016. godinu ispunilo u procentu od 83,33 % (5R / 1N). Odnosno, bolje rečeno Ministarstvo je iz PPCG-a i segmeta poglavlja 19 Socijalna politika i zapošljavanje, ispunilo sve obaveze koje su vezane za strateški i administrativni okvir. Dok u okviru segmenta poglavlja 23 – Pravosuđe i temeljna prava, ostala je jedna neispunjena obaveza koja se odnosi na utvrđivanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije (umjesto u IV kvartalu 2016. godine, predviđeno je utvrđivanje ovog Predloga zakona u II kvartalu 2017. godine).

Ministarstvo je realizovalo sve aktivnosti predviđene Programom rada Ministarstva za 2016. godinu, kao i učestvovalo, u saradnji sa drugim ministarstvima, u toku izvještajnog perioda, u domenu svoje nadležnosti u pripremi više akata, odnosno u realizaciji brojnih aktivnosti. Na kraju ističemo da ovaj Izvještaj sadrži i brojne aktivnosti realizovane u izvještajnom periodu od strane CEKUM-a.

SADRŽAJ

I UVOD	1
1. Osnov za podnošenje Izveštaja.....	1
2. Djelokrug rada	1
3. Unutrašnja organizacija	1
II REALIZACIJA AKTIVNOSTI MINISTARSTVA IZ PROGRAMA RADA VLADE ZA 2016. GODINU.....	3
1. Ostale obaveze - Tematski dio.....	3
2. Ostale obaveze - Normativni dio	3
III REALIZACIJA AKTIVNOSTI MINISTARSTVA U PROCESU PREGOVORA S EU.....	5
IV REALIZOVANA NORMATIVNA AKTA	12
V REALIZACIJA BILATERALNIH, REGIONALNIH I MULTIRATERALNIH AKTIVNOSTI	13
VI REALIZACIJA NACIONALNIH AKTIVNOSTI	17
VII AKTIVNOSTI MINISTARSTVA U SARADNJI S DRUGIM MINISTARSTVIMA.....	24
VIII IZVJEŠTAJ O REALIZOVANIM AKTIVNOSTIMA CENTRA ZA OČUVANJE I RAZVOJ KULTURE MANJINA CRNE GORE U 2016. GODINI	26
IX REZIME.....	30